

УДК 005.21:005.8

Гнатенко І. А., д.е.н., професор  
*Київський національний університет технологій та дизайну*

Гончаренко І. М., к.е.н, доцент  
*Київський національний університет технологій та дизайну*

## **ІННОВАЦІЙНІ СТРАТЕГІЇ В УПРАВЛІННІ БАГАТОРІВНЕВИМИ ІНТЕГРОВАНИМИ СТРУКТУРАМИ**

Інноваційні стратегії формують сучасну парадигму стратегічного менеджменту, орієнтовану на створення гнучких, адаптивних і технологічно розвинених систем управління, здатних ефективно функціонувати в умовах глобальної турбулентності, цифровізації та ринкової невизначеності. Багаторівнева інтегрована структура – це складна організаційна система, яка поєднує підприємства, корпорації, галузеві об'єднання, науково-дослідні центри, інноваційні кластери та державні інституції, взаємодія яких спрямована на досягнення спільних стратегічних цілей. Управління такою системою передбачає формування інноваційної моделі, що ґрунтується на глибокій аналітиці, міжрівневій координації та використанні цифрових технологій для підвищення результативності управлінських рішень.

Інноваційні стратегії виступають основним інструментом узгодження інтересів різних рівнів – від локального до національного, забезпечуючи баланс між централізованим контролем і автономією окремих учасників інтегрованої системи. У сучасних умовах вони мають мультидисциплінарний характер, поєднуючи елементи стратегічного, інвестиційного, фінансового, інноваційного та кадрового менеджменту. У центрі таких стратегій перебуває синергетичний ефект, коли спільна діяльність підсистем і партнерів дає значно більший результат, ніж сума окремих зусиль. Зазначене досягається завдяки узгодженню цілей, інтеграції управлінських процесів, стандартизації інформаційних потоків і впровадженню інноваційних механізмів комунікації.

Цифрові рішення дозволяють не лише знизити транзакційні витрати, а й створити нову форму інтеграційної взаємодії – інтелектуальну платформу управління, яка забезпечує обмін інформацією в режимі реального часу між усіма учасниками мережі. Такий підхід сприяє переходу від ієрархічних до мережових моделей управління, що є ключовою рисою сучасних інтегрованих структур [1-2]. Крім технологічного аспекту, значну роль відіграє інноваційна культура управління, що базується на довірі, відкритості, командній взаємодії та готовності до змін. Формування такої культури передбачає розвиток інтелектуального потенціалу персоналу, стимулювання творчості, гнучкість мислення та спроможність генерувати нові рішення. Система управління, побудована на засадах інноваційності, передбачає делегування повноважень, залучення працівників до прийняття рішень і формування внутрішньої мотивації до постійного вдосконалення, що особливо важливо для компаній, що працюють у високотехнологічних галузях або реалізують довгострокові інвестиційно-інноваційні проекти.

Управління багаторівневими інтегрованими структурами вимагає поєднання стратегічного бачення і тактичної гнучкості. З одного боку, верхній рівень управління

формує довгострокову політику, визначає цілі, стандарти і стратегічні пріоритети. З іншого – нижчі рівні отримують простір для оперативної ініціативи, інновацій і експериментів, що підвищує адаптивність усієї системи. Важливим завданням є забезпечення ефективного зворотного зв'язку між рівнями управління, що дозволяє швидко реагувати на зміни у зовнішньому середовищі, мінімізувати ризики і перерозподіляти ресурси відповідно до актуальних потреб. Фінансова складова інноваційних стратегій проявляється у формуванні інтегрованої інвестиційної політики, орієнтованої на довгострокову окупність проєктів і розвиток конкурентних переваг. Сучасні підходи передбачають використання венчурного капіталу, краудфіндингових платформ, державних програм підтримки інновацій, а також механізмів державно-приватного партнерства. Такі інструменти створюють середовище сталого розвитку, у якому інновації стають не разовим процесом, а постійним елементом стратегії управління [2-3].

Не менш важливим напрямом є управління знаннями. У багаторівневих структурах знання виступають стратегічним ресурсом, який необхідно збирати, обробляти, систематизувати і передавати між усіма рівнями системи. Інноваційна стратегія повинна забезпечувати створення корпоративних баз даних, внутрішніх освітніх платформ, систем дистанційного навчання та обміну досвідом, що сприяє підвищенню кваліфікації персоналу, формуванню кадрового резерву та розвитку інтелектуального капіталу організації. В умовах глобалізації важливо забезпечити інтернаціоналізацію інноваційних стратегій – тобто інтеграцію у світові економічні процеси, залучення міжнародних партнерів, участь у транснаціональних інноваційних мережах. Такі кроки розширюють можливості для залучення інвестицій, розповсюдження технологій і підвищення конкурентоспроможності.

Отже, інноваційні стратегії в управлінні багаторівневими інтегрованими структурами мають комплексний характер і поєднують технологічні, організаційні, фінансові, комунікаційні та соціальні інновації. Їх ефективність визначається здатністю системи до постійного саморозвитку, оновлення та адаптації до змін. Такі стратегії стають ключовим чинником сталого зростання, економічної безпеки та стратегічної стабільності, формуючи новий тип управління, заснований на знаннях, партнерстві та інтелектуальній взаємодії.

#### **Список використаних джерел:**

1. Третяк, А. (2024). Методологія управління змінами в інтегрованих аграрних виробничих системах. *Загальнодержавний науково-виробничий та інформаційний журнал «Енергозбереження. Енергетика. Енергоаудит»*, (9 (199)), 117-133.
2. Дідух, С. М. (2020). Інклюзивний розвиток агропродовольчих вертикально-інтегрованих компаній України: монографія. *Одеса: Астропринт*, 332.
3. Hnatenko, I., Shtuler, I., Romashko, O., Rubezhanska, V., & Bugay, G. B. (2021). The innovative potential of agro-processing enterprises in the context of resource conservation and crisis management. *Journal of Hygienic Engineering & Design*, 35.